

Työvaliokunta 5.3.2018
Hallitus 18.5.2018
Kevätkokous 22.5.2018

Vuosikertomus 2017

TARKOITUS JA TOIMINNAN LAATU

2 §

Järjestö toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi.

3 §

Tarkoituksena toteuttamiseksi järjestö

- a) toimii eläkettä saavien edunvalvojana*
- b) tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa asiantuntijalausuntoja poliittisille päättäjille ja viranomaisille*
- c) pitää yhteyttä vanhus- ja eläkeasioiden neuvottelukuntaan ja muihin eläke- ja sosiaalialan sidosryhmiin*
- d) seuraa Euroopan Unionin sosiaali- ja eläkepoliittisia linjauksia*
- e) edustaa jäsenjärjestöjään yhteisesti sovituissa asioissa*
- f) harjoittaa julkaisutoimintaa sekä järjestää kokouksia ja seminaareja kulloinkin ajankohtaisista edunvalvontakysymyksistä*
- g) toimii eläkkeellä olevien yhteiskunnallisen arvostuksen kohottamiseksi ja kansalaissovun edistämiseksi*
- h) hoitaa muut yhdistyslain ja näiden sääntöjen määräämät tehtävät*

1 YLEISTÄ

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry - Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf perustettiin Helsingissä 20.6.2006 eläkeläisten valtakunnallisen edunvalvonnan vahvistamiseksi. Perustajajärjestöt Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf muodostavat edelleen liiton jäsenkunnan. Yhdistysrekisteriin liitto merkittiin 3.10.2006.

Runsaan kymmenen vuoden toiminnalla EETU on vakiinnuttanut asemansa keskeisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä valtakunnallisessa vaikuttamistyössä ja edunvalvonnassa. Se tunnustetaan laajalti yhteistyökumppaniksi eläkeläisiä ja ikääntyneitä koskevissa asioissa. Sillä on laajat sidosryhmäsuhteet ja se on mukana monissa verkostoissa. Sitä kuullaan lainsäädännön ja muun normiston valmistelussa. EETUn edustajat ovat usein toivottuja vieraita ja esiintyjiä eläkeläisten elämää koskevissa erilaisissa tilaisuuksissa, tapahtumissa ja myös mediassa.

Toimintavuonna kerättiin EETUn jäsenjärjestöjen alueellisissa neuvottelukunnissa toimivien edustajien yhteystiedot (180 kpl). Edustajille tehtiin kysely, jonka avulla haluttiin kartoittaa heidän mielipiteitään liittyen tekeillä olevaan sote- ja maakuntaudistukseen. Kyselyyn vastasi 95 henkilöä, joten vastausprosentiksi muodostui 52,78 %. Kyselyn varsin mielenkiintoisia tuloksia käytiin läpi marraskuussa pidetyssä Eläkeläisparlamentissa.

EETUn puheenjohtaja Matti Hellsten oli kutsuttuna presidentti Mauno Koiviston hautaan siunaamistilaisuudessa Helsingin tuomiokirkossa torstaina 25.5.2017 sekä muistotilaisuudessa Säätytalossa siunauksen jälkeen.

EETUn jäsenjärjestöillä oli toimintavuoden alussa jäsenyhdistyksissään henkilöjäseniä yhteensä 289 336 sekä 1 249 paikallisyhdistystä ja 73 alueyhdistystä. Jäsenyhteisöjen yhdistysverkosto kattaa koko Suomen, mukaan lukien Ahvenanmaan.

2 KUNTAVAALIT

Toimintavuoden huhtikuussa pidettyihin kuntavaaleihin EETU teki oman tavoiteasiakirjansa nimeltään Kunnat kuntoon 2017 – vaatimuksia ikäihmisten olojen parantamiseksi. Asiakirja koostui seuraavista teeseistä:

1. Kunnissa on toimittava ikäsyryntää vastaan
2. Osallisuus ja kuulluksi tuleminen on perusoikeus
3. Omaishoitajien asemaa on parannettava
4. Kotona asumista on tuettava
5. Palvelujen oltava lähellä vanhuksia
6. Digitaalisten palvelujen tukea ikääntyneille
7. Palveluja on kehitettävä asukkaiden hyvinvoinnin turvaksi
8. Eläkeläistoimintaa tulee tukea
9. Ikäihmisten aktivointiin on panostettava

Kuntavaalien jälkeen 24.5.2017 EETU lähetti kaikkiin maamme kuntiin kirjeen, jossa onnittelimme kuntavaaleissa valittuja luottamushenkilöitä. Samalla halusimme muistuttaa kuntalain (27 §) mukaisten vanhusneuvostojen merkityksestä.

Ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnan on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Laki ei määrittele vanhusneuvostojen kokoonpanoa. EETU ry, eläkeläisväestöä edustavien valtakunnallisten eläkejärjestöjen yhteenliittymänä, suositteli, että vanhusneuvoston jäsenet valitaan ensi sijassa kunnan alueella vaikuttavien keskeisten eläkejärjestöjen paikallisyhdistysten esittämistä henkilöistä. Näin varmistetaan, että vanhusneuvostoilla on elävä yhteys kunnan ikääntyneeseen väestöön, heitä edustaviin yhteisöihin ja niiden vapaaehtoisuuteen perustuvaan monipuoliseen toimintaan. Paikallisten eläkeläistoimijoiden kautta kunnan kehittämistyöhön saadaan liitettyä aktiivisen vanhusväestön osaaminen ja arjen tuntemus.

3 HALLINTO JA KOKOUKSET

Kiertoperiaatteen mukaisessa puheenjohtajavuorossa oli Eläkkeensaajien keskusliitto EKL ry ja varapuheenjohtajana Eläkeliitto ry. EETUn puheenjohtajana toimi EKL:n liittokokoukseen

14.–15.6.2017 asti Matti Hellsten ja sen jälkeen loppuvuoden Simo Paassilta. Sihteerinä sekä työvaliokunnan puheenjohtajana toimi toiminnanjohtaja Timo Kokko.

Sääntömääräiset kokoukset

Kevätkokous pidettiin 8.6.2017 Käpylän työväentalolla. Ennen kokousta Veronmaksajain Keskusliiton toimitusjohtaja Teemu Lehtinen alusti kokousväelle aiheesta Ajankohtaista taloudesta ja verotuksesta. Kokous antoi julkilausuman otsikolla Digitalisaatio ei saa johtaa ikääntyneiden kansalaisten syrjimiseen. Siitä tehtiin myös erillinen tiedote julkisuuteen.

Syyskokous pidettiin 29.11.2017 Eläketurvakeskuksen tiloissa Helsingissä. Ennen varsinaisen kokouksen alkua Eläketurvakeskuksen toimitusjohtaja Jukka Rantala puhui kokousväelle eläkejärjestelmän ajankohtaisista asioista ja johtaja Mikko Kautto Suomen eläkejärjestelmästä kansainvälisessä vertailussa.

Syyskokouksesta annettiin julkisuuteen kannanotto otsikolla Maakuntiin toimivat ja edustavat vanhusneuvostot. Maakunnallisen demokratian kannalta pidimme erittäin tärkeänä, että maakuntiin tulevat lakisääteiset vanhusneuvostot saadaan kuntien vanhusneuvostojen ohella edustaviksi sekä aidosti vaikuttaviksi ja osallisiksi.

Hallitus

Hallitus piti toimintavuoden aikana neljä varsinaista kokousta sekä vuoden 2018 hallituksen järjestäytymiskokouksen syyskokouksen jälkeen 29.11.2017.

Hallituksen kokoonpano:

Matti Hellsten (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL), puheenjohtaja 15.6.2017 asti
Simo Paassilta (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL), puheenjohtaja 16.6.2017 alkaen
Eeva Kuuskoski, varapuheenjohtaja ja Anssi Kemppi (Eläkeliitto)
Tapani Mörttinen 18.6.2017 asti, Anneli Taina 19.6.2017 alkaen ja Matti Niiranen (Kansallinen senioriliitto)
Leea Hiltunen ja Päivi Kyyrö (Kristillinen Eläkeliitto)
Ole Norrback ja Berit Dahlin (Svenska pensionärsförbundet)
Martti Korhonen, Hannu Partanen 31.7.2017 asti, Jan Koskimies 1.8.2017 alkaen (Eläkeläiset ry)
Timo Kokko, sihteeri (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL)

Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokunnan muodostivat jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat. Työvaliokunta kokoontui toimintakauden aikana 10 kertaa. Työvaliokuntaa työllistivät erilaiset edunvalvonnan kysymykset, kannanotot ja lausunnot sekä tilaisuuksien että hallituksen ja sääntömääräisten kokousten valmistelut.

Oleellinen osa työvaliokunnan työtä oli sähköpostitse käyty asioiden valmistelu ja käsittely.

Neuvottelukunta

Neuvottelukunnan muodostivat Eero Lankia (Eläkeliitto), Kalevi Kivistö (Eläkeläiset), Pirkko Lahti (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL), Tapani Mörttinen (Kansallinen senioriliitto), Seppo Piitulainen (Kristillinen Eläkeliitto) ja Pehr Löf (Svenska pensionärsförbundet).

4 TOIMINTA JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

EETUn edustajat keskustelivat ja neuvottelivat keskeisten sidosryhmien kuten eduskunnan, sosiaali- ja terveysministeriön, Eläketurvakeskuksen, Kelan ja TELAn edustajien kanssa.

Kelan johdon tapaaminen pidettiin toimintavuoden alussa 10.1.2017. Myös neuvottelukunnan jäsenet kutsuttiin tilaisuuteen.

EETU-järjestöjen puheenjohtajat tapasivat eduskuntaryhmien edustajat 27.9.2017. Eduskuntaryhmille luovutettiin järjestön kannanotto vuoden 2018 talousarvioesitykseen sekä lainsäädäntöön. Pettymyksensä EETU ilmaisi siihen, että talousarvioesityksessä oltiin jättämässä voimaan tehdyt säästöpäätökset perusturvan indekseihin liittyen. Esitimme, että perusturvan indeksitarkistusten jäädytyksistä luovutaan ja myös kansaneläkkeeseen annetaan vastaavan suuruinen korotus kuin takuueläkkeeseen. Lisäksi on mielestämme maahan laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhien lukumäärä käännetään laskuun.

Kannanotossa tuotiin muina asioina esille mm. verotuksen oikeudenmukaisuus eläkkeensaajien ja palkansaajien välillä, ikääntyneiden kansalaistemme oikeus kuntoutukseen sekä palvelu-, matka- ja lääkemaksukattojen yhdistäminen yhdeksi maksukatoksi tulevaisuudessa.

Perinteinen Eläkeläisparlamentti toteutettiin 17.11.2017 Kuntatalolla Helsingissä. Aiemmista vuosista poiketen lähetettiin kutsu jäsenjärjestöjen hallinnon edustajien lisäksi myös alueellisissa neuvottelukunnissa toimiville edustajille. Tilaisuudessa käytiin läpi tuloksia EETUn kyselystä alueellisissa neuvottelukunnissa toimiville jäsenille sekä sote- ja maakuntauudistustyötä alueellisesti. Tilaisuudessa pidetyt alustukset keskusteluttivat seminaariväkeä suuresti.

EETUlla oli edustus erilaisissa asiantuntijaelimissä ja toimikunnissa:

Kelan neuvottelukunta:

Tapani Mörttinen, Kansallinen senioriliitto 31.3.2017 asti.

Leea Hiltunen, Kristillinen eläkeliitto 1.4.2017 alkaen (toimikauden pituus 1.4.2017–31.3.2020).

Kelan eläkeasiain neuvottelukunta

Aiemmista toimikausista poiketen pyydettiin kaudelle 1.1.2017–31.12.2019 edustajan nimeämistä jokaisesta jäsenjärjestöstä. Varsinaiset edustajat neuvottelukunnassa jäsenjärjestöistä:

Anssi Kemppi, Eläkeliitto

Timo Kokko, Eläkkeensaajien Keskusliitto

Leea Hiltunen, Kristillinen Eläkeliitto

Berit Dahlin, Svenska pensionärsförbundet

Jan Koskimies, Eläkeläiset

Matti Niiranen, Kansallinen senioriliitto

EETUn jäsenjärjestöjen lisäksi on neuvottelukunnassa edustus seuraavilla tahoilla:

Sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, Eläketurvakeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, Suomen Yrittäjät, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.

VM Yhteispalvelujen neuvottelukunta:
Anssi Kemppi, Eläkeliitto,
Varalla Berit Dahlin, Svenska pensionärsförbundet

Ikääntyneiden asumisen koordinaatioryhmä 2016–2017:
Margit Granberg, Eläkkeensaajien Keskusliitto

Trafin PRM YTE:n kansallinen seurantaryhmä (Rautatiehenkilöliikenteen esteettömyyttä koskevan sääntelyn kehittäminen):
Kiki Pesola, Eläkeliitto

Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvonnan neuvottelukunta:
Matti Niiranen, Kansallinen senioriliitto
Varalla Anssi Kemppi, Eläkeliitto

Ikäihmisten liikunnan kansallisen toimenpideohjelman ja Voimaa vanhuuteen -ohjelman ohjausryhmä:
Erkki Partanen, Eläkkeensaajien Keskusliitto
Varalla Eva Rönkkö, Eläkeläiset

Selkokeskuksen neuvottelukunta 2016–2017
Tiina Rajala, Eläkeläiset
Varalla Päivi Kyyrö, Kristillinen eläkeliitto

EETUlla oli myös muita merkittäviä sidosryhmäyhteyksiä ja edustuksia joko suoraan tai jäsenjärjestöjensä kautta, esimerkkinä mainittakoon Vanhus- ja eläkeläisasioiden neuvottelukunta (STM) sekä Kelan OmaKanta-palvelujen asiakasraati.

Päivi Kyyrö osallistui EETUn edustajana Ikääntyneiden kuljettajien rajoitettu ajo-oikeus – työpajaan 18.1.2017 ja Tarja Pajunen kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläisen pyöreän pöydän keskusteluun digitalisaation arkipäiväistämisestä 10. tammikuuta 2017.

EETU esitti Timo Kokkoa Suomen sosiaali ja terveys ry:lle yhdeksi SOSTEn ehdokkaaksi Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMUn jäseneksi. SOSTEn esityksestä valtioneuvosto nimesi hänet ajalle 1.1.2018–31.12.2022.

5 TIEDOTTAMINEN JA VIESTINTÄ

EETU antoi toimintavuonna seuraavat tiedotteet:

Maakuntiin toimivat ja edustavat vanhusneuvostot, 29.11.2017

EETU luovutti kannanottonsa vuoden 2018 talousarvioesitykseen sekä lainsäädäntöön, 27.9.2017

EETUn kevätkokouksen julkilausuma Digitalisaatio ei saa johtaa ikääntyneiden kansalaisten syrjimiseen, 8.6.2017

EETUlla painavaa asiaa Suomen uusille kuntapäätäjille: Kuntiin on saatava edustava ja toimiva vanhusneuvosto, 2.6.2017

Kuntavaalitiedote: Vaatimuksia ikäihmisten olojen parantamiseksi kuntavaaleissa 2017, 2.2.2017

EETU antoi toimintavuonna seuraavat lausunnot:

16.11.2017: Lausunto kannustinloukkuja pohtineen työryhmän raportista

5.10.2017: Lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnalle valtion talousarviosta vuodelle 2018

9.3.2017: Lausunto luonnoksesta laatusuosituksiksi hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2018

- Asian tiimoilta osallistuttiin myös pyöreän pöydän keskustelutilaisuuteen Säätytalolla 23.2.2017

2.3.2017: Luonnos hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä ja eräksi siihen liittyviksi muiksi laeiksi

21.2.2017: HE 188/2016 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

16.2.2017: KAA 4/2016 vp, Työeläkeindeksin palauttaminen takaisin palkkatasoindeksiksi

Lisäksi EETU antoi pyydettyinä kommenttinsa maakunnalliseen vanhusneuvosto-oppaaseen 8.12.2017.

EETUn kotisivua sekä Facebook-sivua päivitettiin toimintavuonna puheenjohtajajärjestön toimesta.

6 TALOUS

Järjestön taloudenhoitajana toimi Kristillisen Eläkeliiton toiminnanjohtaja Päivi Kyyrö ja kirjanpidon hoiti Tilitoimisto Pirjo Gustafsson.

Järjestöllä on pankkitili Helsingin Op Pankki Oyj:ssä. Järjestön tulot koostuivat jäsenmaksuista. Kokousten ja tapahtumien kuluista osa katettiin EETUn ja osa jäsenjärjestöjen varoista. Puheenjohtajajärjestö vastasi pienistä hallintokuluista.

Tilikauden alijäämäksi muodostui 338,37 euroa.